

XIX Konferencja Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego Rytro koło Starego Sącza 25–28 czerwca 2008 roku

Dziewiętnastą już Konferencję Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego zorganizowano tym razem w Rytrze koło Starego Sącza w Hotelu „Perła Południa”. Obyła się ona w opowie wczesnego lata, wszystkich odcieni zieleni parku hotelowego i otaczających Rytro wzgórz. Atrakcją krajoznawczą i towarzyską Konferencji stał się spływ Popradem. Organizacją Konferencji zajął się zespół pracowników Kliniki Elektrokardiologii Instytutu Kardiologii *Collegium Medicum* Uniwersytetu Jagiellońskiego (Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II) oraz Zarząd Sekcji Rytmu Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Głównymi organizatorami Konferencji byli: dr hab. Jacek Lelakowski (Kraków), prof. Andrzej Kutarski (Lublin), dr med. Barbara Małecka (Kraków) i dr med. Michał Chudzik (Łódź). Spotkanie to zgromadziło blisko 500 osób, w tym prawie 350 uczestników z ośrodków kardiologicznych z całego kraju, aż 83 wykładowców i ponad 60 przedstawicieli firm farmaceutycznych i oferujących sprzęt. Konferencji towarzyszyła wspólnie zorganizowana III Konferencja Szkoleniowa Sekcji Pielęgniarstwa i Techniki Medycznej Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego — „Elektroterapia Serca”. W tym aż 4-dniowym spotkaniu sesje dydaktyczne i naukowe odbywały się jednocześnie w 4 salach wykładowych. Do prezentacji ustnej zakwalifikowano 69 streszczeń prac oryginalnych i przeznaczono na ich przedstawienie aż 11 sesji abstraktowych. Celowo nie planowano prezentacji (ani sesji) plakatowych. Program Konferencji był niesłychanie bogaty.

Stałej stymulacji serca i stymulacji resynchronizującej poświęcono 5 sesji („Alternatywne miejsca stymulacji wierzchołka prawej komory i dlaczego?”, „Wytyczne ESC i EHRA 2007 poświęcone elektrostymulacji serca i terapii resynchronizującej”, „*Progress in electrophysiology (II) — Lectures of invited speakers*”, „Alternatywne miejsca stymulacji przedsionków i dlaczego”, „Kontrowersje i nowości w CRT”).

Dwie sesje szkoleniowe i dwie nocne sesje w tradycyjnej konwencji „kina nocnego” poświęcono powikłaniom stymulacji i terapii za pomocą kardiowerterów-defibrylatorów (ICD) z szerszym ujęciem zagadnienia powikłań krwotocznych zabiegów u pacjentów wymagających antykoagulacji i leczenia przeciwkrwotoczowego, a także tak zwanemu odelektrodowemu zapaleniu wsierdza (*lead dependent endocarditis*) oraz wskazaniom, aspektom technicznym i organizacyjnym usuwania wrośniętych elektrod wewnątrzsercowych. Ze względu na rangę zagadnienia, pomimo bardzo późnej pory, prezentacje „odelektrodowych” powikłań elektroterapii zasłużenie budziły duże zainteresowanie.

Zagadnieniu nagłej śmierci sercowej oraz leczeniu za pomocą ICD poświęcono również aż 5 sesji edukacyjnych („ICD w prewencji pierwotnej”, „Koszmary implantującego kardiologa — dyskusja nad przypadkami klinicznymi trudnych ICD”, „Problemy CRT i ICD”, „Czy w dobie MADIT II nieinwazyjne elektrokardiograficzne wskaźniki zagrożenia nagłym zgonem sercowym pozwalają lepiej kwalifikować pacjentów do implantacji ICD?”, „ICD — problemy kliniczne dla klinicystów”).

Chwilami wydawało się, że tematyka Konferencji jest zdominowana przez zagadnienia elektrofizjologii i ablacji zaburzeń rytmu serca, bo tym problemom poświęcono aż 7 sesji szkoleniowych („EPS/ABL dla początkujących. Nieco inne tylko EKG... a zupełnie inna ablacja”, „Wielokształtny częstoskurcz komorowy”, „EPS/ABL dla zaawansowanych — Postępy w ablacji migotania przedsionków”, „*Progress in electrophysiology I — Lectures of invited speakers*”, „Postępy w technikach ablacyjnych”, „EPS/ABL dla zaawansowanych — postępy w ablacji częstoskurczu komorowego”, „EPS/ABL — wiedza dla nie-elektrofizjologów”).

Pierwsze wrażenie zyskuje potwierdzenie, jeżeli uwzględni się jeszcze dwie 2-godzinne teletransmisje z ciekawych zabiegów ablacji wykonywanych *on-line* w Klinicznym Oddziale Elektrokardiologii

Krakowskiego Szpitala Specjalistycznego im. Jana Pawła II oraz jedną sesję w konwencji kina nocnego również poświęconą ciekawym ablacjom.

Tak się złożyło, że spośród 11 sesji abstraktowych aż 4 dotyczyły ablacji zaburzeń rytmu, 4 — stymulacji serca i CRT, 2 — ICD i 1 — tematyce określanej jako Varia.

Odbyły się też 3 sesje szkoleniowe dotyczące innych, różnych zagadnień („Ciekawe przypadki”, „Najczęściej popełniane błędy w leczeniu...”, „Przegląd postępów i nowości na świecie”) oraz 2 sesje zaprzyjaźnionych i stale współpracujących Sekcji — Niewydolności Serca („Wybrane aspekty diagnostyczno-terapeutyczne”) oraz Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny („Czy w dobie MADIT II nieinwazyjne elektrokardiograficzne wskaźniki zagrożenia nagłym zgonem sercowym pozwalają lepiej kwalifikować pacjentów do implantacji ICD?”).

Nie zabrakło również sesji firmowych trzech głównych sponsorów Konferencji (Biotronik, Medtronic oraz Johnson & Johnson), które nie miały na celu prezentacji produkowanego sprzętu, ale były poświęcone jedynie szkoleniu z zagadnień elektroterapii (Johnson & Johnson Poland/Biosense Webster: „Postępy w technikach ablacyjnych”; Biotronik Polska: „Problemy CRT i ICD”; Medtronic: „Koszmary implantującego kardiologa — dyskusja nad przypadkami klinicznymi trudnych ICD”).

Zaproszeni goście zagraniczni — prof. dr Dietrich Andresen (Berlin, Niemcy), prof. dr Josef Kautzner (Praga, Czechy), prof. dr Bela Merkely (Budapeszt, Węgry), prof. dr Wojciech Zaręba (Rochester, NY, USA), prof. dr Lars Lickfett (Bonn, Niemcy), prof. dr Burghard Schumacher (Bad Neustadt, Salzburger, Niemcy) — swoimi ciekawymi wykładami zapewnili wypełnienie największej, bo

300-osobowej sali pomimo zmęczenia uczestników kolejnymi sesjami.

Podczas zakończenia Konferencji ogłoszono wyniki głosowania jury nad wyborem trzech najlepszych zaprezentowanych prac oryginalnych (autorzy otrzymali dyplomy i gwarancję bezpłatnego uczestnictwa w następnej Konferencji w 2009 r.). Ogłoszono też listę osób, które zakończyły szkolenie (zrealizowały pełny program) „II Edycji Szkolenia Polkard z dziedziny elektrofizjologii, ablacji, stymulacji serca i ICD”.

Na zakończenie rozdano certyfikaty uczestnictwa w Konferencji (22 punkty edukacyjne PTK przyznała Komisja ds. Szkoleń i Specjalizacji PTK).

Przez wszystkie 4 dni trwania Konferencji uczestnicy mieli możliwość przystąpienia do Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Sekcji Rytmu Serca, korzystając z obecności w Rytrze p. Beaty Lewandowskiej i działalności sekretariatu zorganizowanego przez Zarząd Sekcji.

Dzięki wspaniałej postawie trzech głównych sponsorów Konferencji (Biotronik, Medtronic oraz Johnson & Johnson) udało się w tym roku uniknąć pobierania opłaty konferencyjnej oraz zapewnić uczestnikom kolacje (pozostałe wydatki musieli jak zawsze ponieść sami).

Pozytywnie opinie uczestników o miejscu Konferencji (bardzo sprawna i profesjonalna obsługa tak dużego zjazdu, wspaniała atmosfera i wielka życzliwość) skłoniły Zarząd Sekcji do rozważenia ewentualności, by przyszłoroczne spotkanie odbyło się w tym samym miejscu. Pojawił się też pomysł nazwania corocznych Konferencji Sekcji Rytmu Serca — Polstimem.

Najbliższe nasze spotkanie to „Powikłania Elektroterapii” we wrześniu br. Informacje o tym i kolejnych spotkaniach edukacyjnych dostępne są jak zawsze na stronie www.ptkardio.lublin.pl.

Andrzej Kutarski i Barbara Małecka